Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

[redacted]

TER BESLISSING

Directoraat Generaal Volksgezondheid
PD Pandemische Paraatheid PG
Team A

Opgesteld door
[redacted]

Aan Minister VWS Deadline: 4 juli 2022

nota

Nationaal actieplan versterken zoönosenbeleid

Datum
28 juni 2022

Kenmerk
3392643-1031893-PDPP

Uw kenmerk

Zaaknummer

Bijlage(n)
1: Kamerbrief
2: Nationaal actieplan versterken zoönosen

1. Aanleiding

Op 6 juli (Wereld Zoönose Dag) presenteert u samen met de minister van LNV en de minister voor N&S het Nationaal actieplan versterken zoönosenbeleid ("het actieplan"). Uw opmerkingen op de conceptversie van het actieplan (d.d. 17 juni) zijn hierin verwerkt.

2. Geadviseerd besluit

Wij vragen u akkoord te gaan met het Nationaal actieplan versterken zoönosenbeleid zodat het op 6 juli kan worden aangeboden aan de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

- Met het Nationaal actieplan versterken zoönosenbeleid start het kabinet een traject waarmee de komende vier jaar het zoönosenbeleid verder wordt versterkt. Het doel van het actieplan is om de risico's op het ontstaan en de verspreiding van zoönosen te verkleinen en voorbereid te zijn op een eventuele uitbraak.
- De volksgezondheid staat in het actieplan voorop. In de Kamerbrief wordt nogmaals benadrukt dat de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de volksgezondheid bij de minister van VWS ligt en dat beide ministeries gezamenlijk besluiten over maatregelen vanuit hun eigen verantwoordelijkheid voor het beleidsterrein en de vigerende wetgeving, waarbij steeds het volksgezondheidsbelang voorop staat.
- Het actieplan strekt zich uit over de volle breedte van de One Health (leefomgeving, veterinair en humaan) en richt zich op preventie, detectie en respons. In de Kamerbrief wordt benadrukt dat de internationale samenwerking een cruciaal onderdeel is van dit plan, maar dat ook in Nederland aandacht voor zoönosenrisico's noodzakelijk is.
- Het actieplan is onlosmakelijk verbonden met de Beleidsagenda Pandemische Paraatheid. Versterking van het zoönosenbeleid vormt een belangrijk onderdeel van de pandemische paraatheid in het kader van 'voorkomen bij de bron'.
- Voor de totstandkoming van het actieplan is gebruikgemaakt van verschillende adviezen: het rapport 'Zoönosen in het vizier' van de expertgroep zoönosen (onder leiding van de heer Bekedam), de evaluatie

1-7-22

[redacted]

van de uitbraak van SARS-CoV-2 bij nertsen, verschillende adviezen van het Deskundigenberaad Zoönosen en de huidige activiteiten rond het zoönosenbeleid. Ook zijn de toezeggingen aan de Kamer uit de kabinetsreactie op het acht-puntenplan vogelgriep van het lid De Groot (D66) verwerkt in het actieplan. Daarnaast zijn in de afgelopen periode met veel partijen gesprekken gevoerd en daaruit voortgekomen adviezen verwerkt.

- U heeft gevraagd naar een format van het actieplan waarin de aanbevelingen van het rapport van dhr. Bekedam zichtbaar zijn. Doordat gebruik is gemaakt van verschillende rapporten en adviezen en de uitwerking in het actieplan dus ook uit meerdere aanbevelingen en adviezen voortkomt; en doordat het actieplan opbouwt langs de lijnen preventie, detectie en respons, is het niet goed mogelijk om letterlijk elke aanbeveling te noemen en naar te verwijzen in het plan. In het actieplan wordt aangegeven dat enkele aanbevelingen niet worden opgevolgd omdat zij buiten de scope van dit plan vallen (aanbevelingen die betrekking hebben op de financiering van de publieke gezondheidszorg, veterinaire zorg en de humane zorg zoals de coördinatie van verdeling van ziekenhuisbedden). Alle andere aanbevelingen worden opgevolgd met het actieplan.
- Jaarlijks wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over de voortgang van het actieplan.
- Het actieplan wordt door een vormgever opgemaakt ten behoeve van publicatie.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

- De Tweede Kamer is op 7 juli 2021 geïnformeerd over het rapport Bekedam, en op 23 december 2021 over de voortgang m.b.t. versterking van het zoönosenbeleid. In die brief heeft het kabinet het actieplan aangekondigd. Daarnaast is de Kamer in de afgelopen periode op verschillende momenten geïnformeerd over het beleid over vogelgriep (reactie op D66-plan vogelgriep, advies van het Deskundigenberaad Zoönosen over vogelgriep).
- De Tweede Kamer heeft in enkele debatten aandacht gevraagd voor de uitwerking van het actieplan (met name PvdD, SP, PvdA en D66).
- In verschillende debatten, waaronder het debat over lange termijn covid van 16 juni, zijn vragen gesteld over de doorzettingsmacht en verantwoordelijkheid van u als minister van VWS. In de Kamerbrief wordt uw verantwoordelijkheid (nogmaals) toegelicht.
- In het debat over het stikstofbeleid op 23 juni zijn vragen gesteld over het tweesporenbeleid voor veehouderijen ten aanzien van het stikstofbeleid en het zoönosenbeleid (PvdD). Aan de Kamer is in de hoofdlijnenbrief stikstof van 1 april gemeld dat in de gebiedsgerichte aanpak waar mogelijk kansen voor andere terreinen worden benut, zoals zoönosen. In de komende periode zal dit worden uitgewerkt en wordt de Kamer geïnformeerd over de wijze waarop het 'meekoppelen' van zoönosen in de gebiedsgerichte aanpak wordt vormgegeven.

- Op 13 september 2022 staat een commissiedebat dierziekten en zoönosen gepland.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

- Het actieplan is tot stand gekomen na raadpleging van veel verschillende partijen tijdens themabijeenkomsten en individuele gesprekken. Op 14 juni heeft een grote stakeholderbijeenkomst plaatsgevonden met een brede vertegenwoordiging van organisaties over de hoofdlijnen van het actieplan. Suggesties uit deze bijeenkomst zijn verwerkt in het plan.
- Op 17 juni heeft een laatste bestuurlijk overleg plaatsgevonden met sectorpartijen vanuit de veehouderij en zijn zij geïnformeerd over de acties die betrekking hebben op de veehouderij. Alleen de NVP (Nederlands Vakbond Pluimveehouders) heeft zich teruggetrokken uit dit overleg omdat zij onvoldoende reden zien om de veedichtheid te bestempelen als risicofactor voor zoönosen.

c. Financiële en personele gevolgen

Binnen de envelop voor pandemische paraatheid is budget beschikbaar voor een deel van de uitvoering van het actieplan, naast beschikbare budgetten vanuit reguliere financieringsstromen.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

N.v.t.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

- Op 1 juli doet u een mededeling in de ministerraad over het actieplan.
- Het actieplan is tot stand gekomen na raadpleging van veel verschillende partijen tijdens themabijeenkomsten, individuele gesprekken en een stakeholdersessie. Dit betreffen organisaties zoals RIVM, WUR, NVWA, GGD GHOR, NHG/LHV, IPO, VNG en sectorpartijen vanuit met name de veehouderij. Het actieplan is afgestemd met het ministerie LNV, en waar relevant op onderdelen met het ministerie OCW en I&W.

f. Gevolgen administratieve lasten

n.v.t.

g. Toezeggingen

In het commissiedebat dierziekten en zoönosen van 24 februari jl. en meerdere debatten erna is toegezegd om het actieplan in de zomer aan de Kamer te sturen.

h. Fraudetoets

n.v.t.

5. Toelichting

In deze nota zijn alle tot personen herleidbare gegevens op ambtelijk niveau onleesbaar gemaakt.